

เอกสารวิชาการ

Academic Focus

โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก
(Eastern Economic Corridor Development)

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ISBN 2287-0520

ดาวน์โหลดเอกสารได้จาก <http://www.parliament.go.th/library>

Academic Focus
ตุลาคม 2559

โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development)

สารบัญ

บทนำ

บทนำ	1	พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทยถือเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศ และมีความพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งทางถนน รถไฟ ท่าเรือ และนิคมอุตสาหกรรม รัฐบาลสมัยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจในแถบภาคตะวันออกของประเทศไทย เพื่อให้กลายเป็นฐานเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงไปยังแหล่งเศรษฐกิจอื่น ๆ ได้ จึงทำให้เกิดโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) ขึ้นมาเพื่อพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยในพื้นที่ 3 จังหวัด ประกอบไปด้วย จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อให้เป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย และเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศในประชาคมอาเซียนที่อยู่โดยรอบ ปัจจุบันรัฐบาลจึงมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการ เพื่อให้ภาคตะวันออกของประเทศไทย เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดี และทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน โดยมีการตั้งคณะทำงานชุดต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อศึกษาและวางแผนการดำเนินการเพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น อีกทั้งรัฐบาลยังใช้มาตรการทางด้านกฎหมายเข้ามาช่วยให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออกได้โดยง่าย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการลดความเข้มงวดด้านมาตรการภาษี หรือการให้สิทธิประโยชน์อื่น ๆ แก่เอกชนที่จะเข้ามาลงทุน
ความเป็นมาโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	2	
หน่วยงานที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	3	
สาระสำคัญของโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	5	
ความคืบหน้าการดำเนินโครงการโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	7	
บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา	9	
บรรณานุกรม	10	

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th/library>

ความเป็นมาโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

ดร.กอบศักดิ์ ภูตระกูล นักเศรษฐศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินและตลาดทุน และผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้อธิบายถึงความเป็นมาว่า โครงการนี้มีจุดเริ่มต้นเมื่อ 30 กว่าปีที่แล้ว (ประมาณปี 2525) ในช่วงรัฐบาลของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งรัฐบาลสมัยนั้นได้กำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ ช่วยกันขับเคลื่อนการลงทุนครั้งใหญ่ ในบริเวณเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก หรือ Eastern Seaboard โดยจัดให้เป็น “วาระแห่งชาติ” ที่ทุกคนจะมาร่วมกันพัฒนา สร้างท่าเรือพาณิชย์น้ำลึกแห่งแรกของประเทศบริเวณแหลมฉบัง และใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมสำคัญต่าง ๆ ทั้งในส่วนของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีบริเวณมาบตาพุด ตลอดจนอุตสาหกรรมยานยนต์ในเขตชลบุรี เพื่อกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค พลิกภาคตะวันออกของไทยให้กลายเป็นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ โครงการดังกล่าวจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ประเทศไทยก้าวขึ้นสู่นวนหน้าของประเทศในภูมิภาค เป็นจุดหักเหสำคัญที่ช่วยสร้างอนาคตให้กับประเทศ นำไปสู่การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม 32 แห่ง โรงงานเกือบ 5 พันโรง ด้วยเงินลงทุนรวมกันกว่า 5 หมื่นล้านดอลลาร์ ทำให้เราสามารถก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางในการผลิตยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์สำคัญ (Detroit of the East) รวมทั้งกลายเป็นศูนย์กลางผลิตปิโตรเคมีที่มีขนาดใหญ่เป็น 1 ใน 5 ของเอเชีย

ในสมัยรัฐบาลปัจจุบันมีการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งภาคตะวันออกรอบใหม่ เนื่องจากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจกำลังเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกิดขึ้นของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่เข้ามาเป็นตลาดเดียวกัน ฐานการผลิตเดียวกัน ตลอดจนการเกิดขึ้นของห่วงโซ่การผลิตระดับภูมิภาค อันเป็นผลมาจากความสะดวกด้านการคมนาคมขนส่งที่ดีขึ้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเชื่อมโยงไทยเข้ากับจีนตะวันตก (คุนหมิง) และจีนตอนใต้ (นานนิง) กับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) กัมพูชา เมียนมา เวียดนาม ทำให้บริษัทหลายแห่งที่เคยตั้งโรงงานการผลิตอยู่ในไทย เลือที่จะย้ายโรงงานบางส่วนไปตั้งอยู่ในพื้นที่เพื่อนบ้านใกล้เคียง เพื่อลดต้นทุน ช่วยให้สินค้าของเขาที่ผลิตใน ASEAN สามารถแข่งขันได้ดียิ่งขึ้น

รัฐบาลจึงทำการศึกษาเพื่อพัฒนาโครงการดังกล่าวขึ้นใหม่อีกครั้งโดยการตั้งคณะทำงาน กล่าวคือ คณะทำงานการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเป็นคณะทำงานที่เริ่มต้นทำการศึกษา และหลังจากนั้นคณะทำงานก็ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Seaboard) เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (คพพ.) โดยแนวทางการพัฒนาข้างต้นมีขึ้นเพื่อรองรับการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจะนำร่องในพื้นที่ 3 จังหวัดที่เป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ได้แก่ ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา ทั้งนี้ นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี ได้ให้ชื่อการขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ว่า “ระเบียงเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” (Eastern Economic Corridor) จากนั้นคณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (คพพ.) ได้มีมติให้ความเห็นชอบ และได้เสนอแนวทางข้างต้นไปยังที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คนพ.) ซึ่งได้รับการอนุมัติแนวทางแล้ว และเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2559 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

(Eastern Economic Corridor Development) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คนพ.) เสนอ และมอบหมายให้นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรีร่วมกับกระทรวงคมนาคม กองทัพอากาศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาจัดทำรายละเอียดโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยให้มีแผนลงทุนโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศทั้งระบบ ที่คำนึงถึงการเชื่อมโยงทั้งภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน แผนดำเนินการด้านผังเมือง การพัฒนาอุตสาหกรรม สีเขียว และผลประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่จะได้รับ รวมทั้งจัดทำแผนงบประมาณในการดำเนินโครงการ โดยให้ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561 ให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือน

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศโดยการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับทั้งในเรื่องของการเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่งการจัดการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ ตลอดจนการจัดให้มีระบบสาธารณูปโภครองรับและสนับสนุนการดำเนินการ จึงต้องมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการกำกับดูแลติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินการเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว อันจะทำให้การพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงได้ตราระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น และกำหนดให้มีคณะกรรมการที่ขับเคลื่อนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและวางกรอบนโยบายส่งเสริมการค้าและการลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ 2 คณะ ดังนี้

1. คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คนพ.)

1.1 องค์ประกอบ มีดังนี้

- รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ
- ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย และปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ
- เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง และอธิบดีกรมศุลกากร เป็นกรรมการ

- ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค ผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ประธานกรรมการ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ

- ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการร่วม และให้ผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

1.2 อำนาจหน้าที่ มีดังนี้

- กำหนดนโยบายการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสำหรับขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

- อนุมัติแผนงานหรือโครงการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการทั้งในส่วนของวงเงิน หลักเกณฑ์และวิธีการใช้จ่ายเงิน การใช้กำลังคน และทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างเหมาะสม

- กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของ คบพ. ตลอดจนให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานและรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี

- เสนอแนะหลักเกณฑ์และวิธีการต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดตั้ง การดำเนินการ และการบริหารงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

2. คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (คบพ.)

2.1 องค์ประกอบ มีดังนี้

- รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ

- ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย และปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ

- เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง และอธิบดีกรมศุลกากร เป็นกรรมการ

- ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค ผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ประธานกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ

2.2 อำนาจหน้าที่ มีดังนี้

- กำหนดแนวทางการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของ คทพ. ให้เกิดผลทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และเสนอแผนการดำเนินงานต่อ คทพ. เพื่อพิจารณาอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติ

- กำหนดแนวทางการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการทั้งในส่วนของวงเงินหลักเกณฑ์และวิธีการใช้จ่ายเงิน การใช้กำลังคนและทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ และพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการหรือวงเงินรายจ่ายตามแผนงานหรือโครงการ เพื่อให้การบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างเหมาะสม

- กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามแผนงานหรือโครงการ ตลอดจนพิจารณาสั่งการหรือให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมในการสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- เสนอแนะต่อ คทพ. เพื่อพิจารณาสั่งการหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้การบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- รายงานผลการดำเนินการและความคืบหน้าในการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต่อ คทพ. เป็นระยะตามความเหมาะสม (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ, 2558, น. 1-6)

สาระสำคัญของโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ให้รายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจุบันพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมปิโตรเคมี พลังงาน และยานยนต์ ซึ่งมีผลิตภัณฑ์มวลรวมคิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 5 ของประเทศ ประกอบกับมีความพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งทางถนน รถไฟ ท่าเรือ และนิคมอุตสาหกรรม อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางเรือของอาเซียน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปยังท่าเรือน้ำลึกทวายของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ท่าเรือสีหนุวิลล์ของราชอาณาจักรกัมพูชา และท่าเรือวังเตาของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รวมทั้งเป็นที่รู้จักของนักลงทุนทั่วโลก จึงได้ริเริ่มโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำ

การดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและผังเมือง ความรวดเร็วในการออกใบอนุญาต การประกาศเป็นเขตปลอดภาษี การจัดหาที่ดินและระยะเวลาเช่าที่ดิน ระยะเวลาพำนักและทำงานของนักลงทุน และผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ สิทธิในการทำธุรกรรมทางการเงิน การใช้เงินตราต่างประเทศ การจัดตั้งศูนย์ธุรกรรมทางการเงิน และการจัดตั้งกองทุนในพื้นที่ร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น

ความคืบหน้าการดำเนินโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

หลักจากที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ รัฐบาลได้มีนโยบายผลักดันเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก เพื่อรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย และการพัฒนาอุตสาหกรรมไฮเทคตามแนวทางอุตสาหกรรม 4.0 อย่างต่อเนื่อง โดยทั้งรัฐบาลและเอกชนจะร่วมกันระดมเงินลงทุนอย่างน้อย 1.5 ล้านล้านบาท ใน 5 ปี ซึ่งคาดว่าจะมีการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย 5 แสนล้านบาท, การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน 4 แสนล้านบาท, การลงทุนเมืองใหม่ โรงพยาบาล โรงเรียน ที่อยู่อาศัย 4 แสนล้านบาท และการลงทุนด้านการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ ประมาณ 2 แสนล้านบาท รวมทั้งการจัดทำร่างกฎหมายเพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้สิทธิพิเศษในการกระตุ้นการลงทุนแก่เอกชน ซึ่งทางคณะทำงานส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน กระทรวงการคลัง ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้นำเสนอร่างกฎหมายสำคัญ 3 ฉบับ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสนับสนุนการลงทุนของเอกชนในพื้นที่ภาคตะวันออก 3 จังหวัด คือ

1. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สาระสำคัญ คือ ยกเว้นภาษีนิติบุคคลไม่เกิน 13 ปี จากเดิม 8 ปี การอนุมัติระยะเวลาการทำงานของต่างชาติและสิทธิการซื้อที่ดิน ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2559

2. ร่างพระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ.

สาระสำคัญ คือ การยกเว้นภาษีนิติบุคคลไม่เกิน 15 ปี การช่วยเหลือทางการเงินด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ผ่อนปรน และเงินทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และดึงบริษัทผู้ลงทุน ผู้เชี่ยวชาญชั้นนำในเทคโนโลยีระดับสูงของอุตสาหกรรมเป้าหมายเข้าสู่พื้นที่ และเร่งลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางถนน ระบบราง ท่าเรือ ทางอากาศ ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2559

3. ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.

สาระสำคัญ คือ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารจัดการ การพัฒนาพื้นที่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกรวม 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิประโยชน์บางประการภายใต้เขตพื้นที่ดังกล่าว

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2559

ทั้งนี้หากร่างพระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับข้างต้นมีผลบังคับใช้แล้ว จะส่งผลให้การขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกเกิดความคล่องตัวมากขึ้น โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. จะทำให้เกิดนโยบายส่งเสริมการลงทุนของภาครัฐที่จะดึงดูดการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศมายังพื้นที่ภาคตะวันออก โดยจะมีการตั้งคณะกรรมการนโยบายพื้นที่ระเบียงเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีการตั้งสำนักงานคณะกรรมการคณะกรรมการนโยบายพื้นที่ระเบียงเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เป็นองค์กรของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี คอยดูแลเรื่องการประสานงาน การขับเคลื่อนโครงการ การดึงดูดการลงทุน และการบริหารจัดการพื้นที่ และร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะสนับสนุนการผลักดันประเทศไทยเข้าสู่การพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 เพื่อเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมของอาเซียน ทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและส่งเสริมการลงทุนทั้งสำหรับรัฐบาลนี้และเป็นแนวทางสำหรับรัฐบาลต่อไป สร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนว่ารัฐบาลจะมีการผลักดันการพัฒนาและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกอย่างจริงจัง และผลที่จะตามมาคือทำให้มีการเชื่อมโยงพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกของประเทศไทยกับอนุภูมิภาคต่าง ๆ (ดูภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 : การเชื่อมโยงพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกกับอนุภูมิภาค
ที่มา : ฐานเศรษฐกิจออนไลน์, วันที่ 8 กรกฎาคม 2559

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่ารัฐบาลพยายามดำเนินการโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) อย่างเต็มที่ในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการลงทุน การจัดการอสังหาริมทรัพย์โดยรอบ และการออกกฎหมายต่าง ๆ เพื่อรองรับการลงทุนในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้ภาคตะวันออกของประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ และการขนส่งทางเรือของประชาคมอาเซียน ที่สามารถเชื่อมโยงไปยังท่าเรือน้ำลึกทวายของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ท่าเรือสีหนุวิลล์ของราชอาณาจักรกัมพูชา และท่าเรือวังเตาของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ให้กลายเป็นที่รู้จักของนักลงทุนทั่วโลก และพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูงที่จะขยายให้เป็นที่แห่งการลงทุนของประเทศ ซึ่งปัจจุบันนายกรัฐมนตรีสั่งการให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่และบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 เพื่อให้โครงการนี้มีการดำเนินการต่อเนื่องและสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ

ดังนั้น ถ้ามีการดำเนินการโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) อย่างต่อเนื่องจะทำให้ภาคตะวันออกของประเทศไทยกลายเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย เป็นประตูหรือ Gateway ที่สำคัญของนักลงทุนสู่ประเทศพม่า เวียดนาม กัมพูชา และลาว ทั้งยังจะเป็นประตูเชื่อมไปประเทศจีนตะวันตก จีนตอนใต้ และประเทศอินเดีย อีกทั้งโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกจะกลายเป็นศูนย์กลางในการคมนาคมที่สำคัญของอาเซียน เป็นจุดขนส่งและกระจายสินค้า เป็นที่ตั้งอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาค เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของเอเชีย ซึ่งลักษณะของโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกจะช่วยบูรณาการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานอย่างสมดุล กระจายความเจริญทางเศรษฐกิจสู่ภูมิภาค สร้างโอกาสในการทำงาน เพิ่มเงินภาษีสู่ท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และอาจส่งผลให้ประเทศไทยกลายเป็นผู้นำทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียนในอนาคตได้ จากการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมข้างต้นทำให้ผู้เขียนสังเกตเห็นว่าปัญหาในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ภาคตะวันออก โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง คือปัญหาการขาดแคลนน้ำจืดเพื่อใช้ในการอุปโภค บริโภค และประกอบอุตสาหกรรม เนื่องจากภาคตะวันออกได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว การอุตสาหกรรม และการเกษตร ที่สำคัญและสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาล อาจทำให้มีสัดส่วนการใช้น้ำสูงมากตามไปด้วย ดังนั้น รัฐบาลควรมีมาตรการรับมือปัญหาการขาดแคลนน้ำจืดอย่างต่อเนื่อง โดยการค้นหาแหล่งน้ำดิบเพิ่มเติมสำรองไว้ใช้ยามฉุกเฉิน ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการใช้น้ำ และการประกอบอุตสาหกรรมสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

จัดทำโดย

นายกฤตกร จินดาวัฒน์

วิทยากรปฏิบัติการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

โทร. 0 2244 2065 โทรสาร. 0 2244 2058

บรรณานุกรม

- ตั้งเขตศก.3จังหวัด (21 เมษายน 2559). โพสต์ทูเดย์ออนไลน์. สืบค้น 6 ตุลาคม 2559
จาก <http://www.posttoday.com/biz/aec/news/427664>
- ทำไมต้องมีโครงการ Eastern Economic Corridor (20 กรกฎาคม 2559). กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. สืบค้น
7 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/638337>
- นายกฯสั่งเร่งเดินหน้า 'เขตเศรษฐกิจพิเศษ' (1 กันยายน 2559). กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. สืบค้น 7 ตุลาคม
2559 จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/715507>
- "บิ๊กตู่" จุดพลุทุน 1.5 ล้านล้าน เขตเศรษฐกิจพิเศษตะวันออก (30 มิถุนายน 2559). ประชาชาติธุรกิจ
ออนไลน์. สืบค้น 6 ตุลาคม 2559 จาก [http://www.prachachat.net/news_detail.php?
newsid=1467265150](http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1467265150)
- บูรณะเบียงเศรษฐกิจตะวันออก แผนดึงการลงทุนปั้นไทยแลนด์ 4.0 (8 กรกฎาคม 2559). ฐานเศรษฐกิจ
ออนไลน์. สืบค้น 10 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.thansettakij.com/2016/07/08/68142>
- เปิดตัว EEC หนุนเศรษฐกิจไทยสู่ผู้นำอาเซียน (25 กรกฎาคม 2559). บางกอกทูเดย์ออนไลน์. สืบค้น 7
ตุลาคม 2559 จาก <http://bangkok-today.com/web/31772-2/>
- ไฟเขียว พ.ร.บ.ลงทุนเขต ศก.ตะวันออก (5 ตุลาคม 2559). คมชัดลึกออนไลน์. สืบค้น 6 ตุลาคม 2559
จาก <http://www.komchadluek.com/news/economic/244936>
- “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2558”
(29 ธันวาคม 2558). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 132 ตอนพิเศษ 347 ง, น.1-6
- รัฐบาลไทย. (28 มิถุนายน 2559). สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี 28 มิถุนายน 2559. สืบค้น 6
ตุลาคม 2559 จาก [http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-summary-cabinet-
meeting/item/104608--สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี-28-มิถุนายน-2559](http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-summary-cabinet-meeting/item/104608--สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี-28-มิถุนายน-2559)
- _____. (23 สิงหาคม 2559). สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี 23 สิงหาคม 2559. สืบค้น
6 ตุลาคม 2559 จาก [http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-summary-cabinet-
meeting/item/106399-id106399](http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-summary-cabinet-meeting/item/106399-id106399)
- _____. (4 ตุลาคม 2559). สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี 4 ตุลาคม 2559. สืบค้น 6 ตุลาคม
2559 จาก [http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-summary-cabinet-
meeting/item/107726-สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี-4-ตุลาคม-2559](http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-summary-cabinet-meeting/item/107726-สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี-4-ตุลาคม-2559)
- เร่งขงพิมพ์เขียวEECใส่แผน12 (1 กันยายน 2559). ไทยโพสต์ออนไลน์. สืบค้น 7 ตุลาคม 2559
จาก <http://www.ryt9.com/s/tpd/2499333>
- สภาพัฒน์เผยโครงการ “ระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก” งบฯ 3 แสนล้าน ดุดเงินเอกชน 1.9 ล้าน
ล้านบาท (29 มิถุนายน 2559). ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้น 6 ตุลาคม 2559 จาก
<http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9590000065004>
- อาร์วายทีไนน์. (4 ตุลาคม 2559). ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.
สืบค้น 6 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.ryt9.com/s/cabt/2524319>